

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum

2017-12-11

Ärendebeteckning

511-148-2017

1(9)

Enligt sändlista

Beslut om utvidgning av naturreservatet Brattiken i Storumans kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att Brattikens naturreservat ska ha den utvidgade gräns som redovisas på bifogad karta, bilaga 1.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer Länsstyrelsen även en ny skötselplan, bilaga 2.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

I och med att detta beslut har vunnit laga kraft upphör Länsstyrelsens beslut 1999-06-21 om naturreservat för Brattiken (dnr 231-2877/97) att gälla enligt 7 kap. 7 § miljöbalken.

Administrativa uppgifter

Namn	Brattiken
Dossiernummer	2402140
NVR-id	2001851
Natura 2000	Natura 2000-området Brattiken (SE0810355) ingår i sin helhet i reservatet
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	65 km NV Storuman, 5 km SV Umnäs
Ekokarta	24F2j, 24G0-2a-b
Mittkoordinat	542326, 7255523 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1.
Markägarkategori	Statens Fastighetsverk och Naturvårdsverket
Fastighet	Del av Gardfjället 1:1 (lantmäteriförrättning pågår)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	2497 hektar
Landareal	2495 hektar
Produktiv skog	1479 hektar

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att vårda och bevara områdets värdefulla naturmiljöer i form av urskogsartade skogar, våtmarker och olika fjällnaturtyper i ett sammanhängande naturlandskap med ostörd karaktär. Syftet är också att bevara biologisk mångfald knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet även tillgodose behovet av orörda naturområden för friluftsliv, forskning och naturstudier.

Områdets Natura 2000-habitat med sina naturligt förekommande arter ska bidra till gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-naturtyperna på biogeografisk nivå.

Syftet ska i huvudsak uppnås genom att naturmiljöerna utvecklas fritt. Sanering av främmande trädslag ska genomföras där det finns behov. Åtgärder vidtas för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Brattiken är ett stort sammanhängande landskap med urskogsartade skogar och ostörda våtmarkskomplex. Det finns höga naturvärden knutna framförallt till orördheten samt till den stora tillgången på gamla och grova träd, torrträd och lågor. I området finns dessutom delar som är högproduktiva och därmed utgör en prioriterad skogstyp enligt både den nationella och regionala strategin för formellt skydd av skog. Inom Natura 2000-området utgör de utpekade Natura 2000-naturtyperna prioriterade bevarandevärden.

I Brattiken finns viktiga livsmiljöer för ett stort antal sällsynta och hotade arter. De rödlistade arterna i Brattikens naturreservat är beroende av naturskogsmiljöer och har därför mycket små möjligheter att fortleva i ett brukat skogslandskap. De höga naturvärden som dokumenterats i reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att kunna bevaras och utvecklas.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,

3. anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång, stängsel, ledning eller rör,
4. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi eller dräneringsförhållanden som till exempel att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, rensa eller utfylla,
5. tippa, dumpa eller anordna upplag,
6. bedriva verksamhet som förändrar vattenflöde eller bottentopografi som till exempel att muddra, dämma eller reglera,
7. utföra skogsbruksåtgärder som till exempel att avverka samt att flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
8. införa för området främmande arter,
9. framföra motordrivet fordon med undantag för uttransport av fälld älg eller björn samt för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, jordförbättringsmedel, kalk eller växtnäringsämnen.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggning och underhåll av anordningar för friluftslivet, t.ex. leder, stigar, spänger, rastplatser och rastskydd,
4. borttagning av främmande arter, exempelvis contortatall,
5. undersökning och dokumentation av områdets djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,

2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon, med undantag för snöskoterkörning vintertid på markerade skoterleder,
5. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt och därmed jämförbar anordning annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut,
- b) renskötsel enligt rennäringslagen (1971:437),
- c) normalt underhåll av befintliga byggnader, skogsbilvägar och leder, inklusive skyltning/ledmarkering och borttagning av träd som ramlat över anläggningarna, förutsatt att allt virke lämnas i reservatet.

Ärendets beredning

Under åren 1987–90 avsatte Domänverket (numera Sveaskog) bland annat Brattiken som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering blev all mark väster om odlingsgränsen kvar i statens ägo inom Fastighetsverket. År 1995 slöt Naturvårdsverket och Fastighetsverket avtal om reservatsbildning för många fjällnära domänreservat i hela landet. Brattiken kom att ombildas till naturreservat 1999.

Brattiken ingår sedan år 2002 dessutom i Natura 2000, den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. Utifrån EU:s art- och habitatdirektiv ska vissa naturtyper värnas inom området. De åtgärder som beskrivs i skötselplanen omfattar även bevarandet av de naturvärden som finns utpekade för Natura 2000. Det finns också en särskilt upprättad bevarandeplan för Natura 2000-området som beskriver utpekade naturtyper, uppföljning och mål.

De tillkommande delarna ingick i den del av Statens fastighetsverks markinnehav som, i enlighet med riksdagsbeslut (Proposition 2008/09:214), ska skyddas som naturreservat. Områdena utpekades och avgränsades genom samråd mellan Statens fastighetsverk och Naturvårdsverket inom ramen för regeringsuppdraget angående naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark (M2002/2121/Na).¹ Marken överfördes därefter till

¹ Naturvårdsverket. 2006. *Skyddsvärda statliga skogar. Samråd om områden på Statens fastighetsverks markinnehav i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län*. Rapport 5573.

Naturvårdsverket för reservatsbildning enligt regeringsbeslut (M2010/01679/Na).

På grund av att områdena tillsammans bildar ett större sammanhängande naturskogsområde med liknande naturvärden och skötselbehov finner Länsstyrelsen det lämpligt att upphäva det befintliga reservatet och bilda ett nytt reservat över hela området. Det nya beslutet innebär en utökning från 780 hektar till 2497 hektar och ersätter det gamla beslutet i sin helhet.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- SGU har inget att erinra mot förslaget.
- Skogsstyrelsen har inget att erinra mot förslaget.
- Statens fastighetsverk har inget att erinra mot förslaget, men har förslag på några smärre förändringar i skötselplanen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har tagit hänsyn till synpunkterna och korrigerat skötselplan inklusive bilagor i skälighetsomfattning.

- Storumans kommun avstyrker förslaget. Kommunen anser att de redan har tagit oproportionerligt stort ansvar vad gäller naturreservat i Sverige, att naturreservat försämrar möjligheterna för kommunens utveckling och att det inte föreslås några åtgärder i reservatet som kan leda till fler arbetstillfällen och tillgängliggöra området för besöksnäringen.

Länsstyrelsens kommentar: Reservatsbildningen är en direkt följd av riksdagens beslut (Proposition 2008/09:214) att de områden på Statens Fastighetsverks mark som avgränsats i regeringsuppdraget M2002/2121/Na² ska ges ett formellt skydd som naturreservat. Reservatet omfattar i huvudsak stora opåverkade områden med så höga naturvärden att de inte kan brukas utifrån gällande lagstiftning och certifieringsregler. Länsstyrelsen bedömer att nyttan av skyddet är mycket stort och överstiger inskränkningarna i markanvändningen.

De riksintressen som finns i området är rennäring och rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att både besöksnäringen och rennäringen gynnas av att naturmiljöerna skyddas från exploatering. Det finns redan statliga anläggningar inom den nya avgränsningen som tillgängliggör området för friluftsliv, dels en led och dels en raststuga. Länsstyrelsen bedömer att ett bevarande av naturmiljöerna kring de befintliga friluftsanläggningarna även innebär ett bevarande av områdets upplevelsevärden.

Övriga remissinstanser har avstått från att yttra sig.

² Naturvårdsverket. 2006. *Skyddsvärda statliga skogar. Samråd om områden på Statens fastighetsverks markinnehav i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län*. Rapport 5573.

Beskrivning av reservatet

Brattiken ligger på södra sidan av Umeälvens dalgång ca 5 km sydväst om Umnäs. Området består av lågfjället Brattiken och dess skogsklädda sluttningar samt Gardfjällets nordostvända skogsklädda sluttningar. I reservatet ingår även Fjällmyran, ett stort myrkomplex norr om Gardfjället. Två leder passerar genom reservatet, delvis den statliga sommar- och vinterleden mellan Forsmark och Matsdal och dels skoterleden mellan Hällnäs och Gardfjället. Längs den statliga leden finns en gammal stuga som alltid står öppen och fungerar som rastskydd.

Skogen domineras av frisk högörtsgranskog i sent successionsstadium med inslag av björk. Tillgången på grova lågor och torrträd i alla stadier av nedbrytning är genomgående mycket god, vilket ger skogen en utpräglad urskogskaraktär. Merparten av området är opåverkad av sentida skogsbruk. Ett stort antal naturvårdsarter har påträffats i området.

Länsstyrelsens motivering

Motiv för skyddet är att bevara områdets helhetsvärden och att motverka exploatering. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats under förutsättning att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets värden ska bestå behöver det därför undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärdena påtagligt skulle skadas.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande delar av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden. Genom beslutet säkerställs områdets höga naturvärden.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål, EU-direktiv och riksintressen

Utökningen av Brattikens naturreservat bidrar till att nå miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* genom att ytterligare ca 1100 hektar produktiv skogsmark ges ett långsiktigt skydd. Reservatet bidrar även till att nå miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* genom att förekommande typiska arter ges ett långsiktigt skydd, samt det nationella friluftsmålet *Tillgänglig natur för friluftsliv* genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras.

Ett förstärkt skydd omkring Natura 2000-området Brattiken minskar dessutom risken för att de utpekade habitaterna ska skadas.

Brattiken utgör riksintresse för rennäringen. I och med reservatsbeslutet undantas ett ca 3000 hektar stort sammanhängande naturlandskap från skogsbruk och annan exploatering som kan försvåra renskötseln.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk inte går att förena med ett bevarande av områdets höga naturvärden. Länsstyrelsen bedömer också att andra arbetsföretag eller anläggningar inte är förenliga med ett bevarande av områdets naturvärden.

Naturreservat är en lämplig skyddsform för områden som är stora och sammansatta med flera olika värdefulla naturmiljöer och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska kunna bevaras och utvecklas. Länsstyrelsen har bedömt att de tillkommande delarna av Brattiken därför, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att det finns stöd för att upphäva det tidigare beslutet som fattades enligt 7 § naturvårdslagen (1964:822). Det gamla beslutet ersätts av ett nytt beslut som innebär ett likvärdigt områdesskydd där syfte och föreskrifter i allt väsentligt motsvarar det gamla beslutet. Det nya beslutet har modernare föreskrifter vilket underlättar tillsyn och reservatsförvaltning.

Länsstyrelsen bedömer att det finns synnerliga skäl att upphäva förbuden mot idrottstävlingar och skoterkörning enligt 7 kap. 5 § miljöbalken i det ursprungliga reservatsområdet. I dagsläget finns det inget som tyder på att dessa förbud behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna i detta beslut inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskild betydelse är att delar av naturreservatet Brattiken är utpekade som ett Natura 2000-område enligt EU:s Art- och habitatdirektiv (92/43/EEC). Beträffande Natura 2000-området gäller tillståndsplikt enligt 7 kap. 28a-29b §§ miljöbalken för åtgärder och verksamheter som direkt eller indirekt på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön. Det gäller även åtgärder som vidtas utanför Natura 2000-området.

Före anordnandet av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

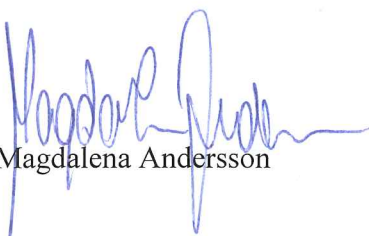
Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 3.

Magdalena Andersson

Anna Hallmén

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Sture Gustafsson,
aquila7k@gmail.com

Riksantikvarieämbetet, registrator@raa.se

SGU, sgu@sgu.se

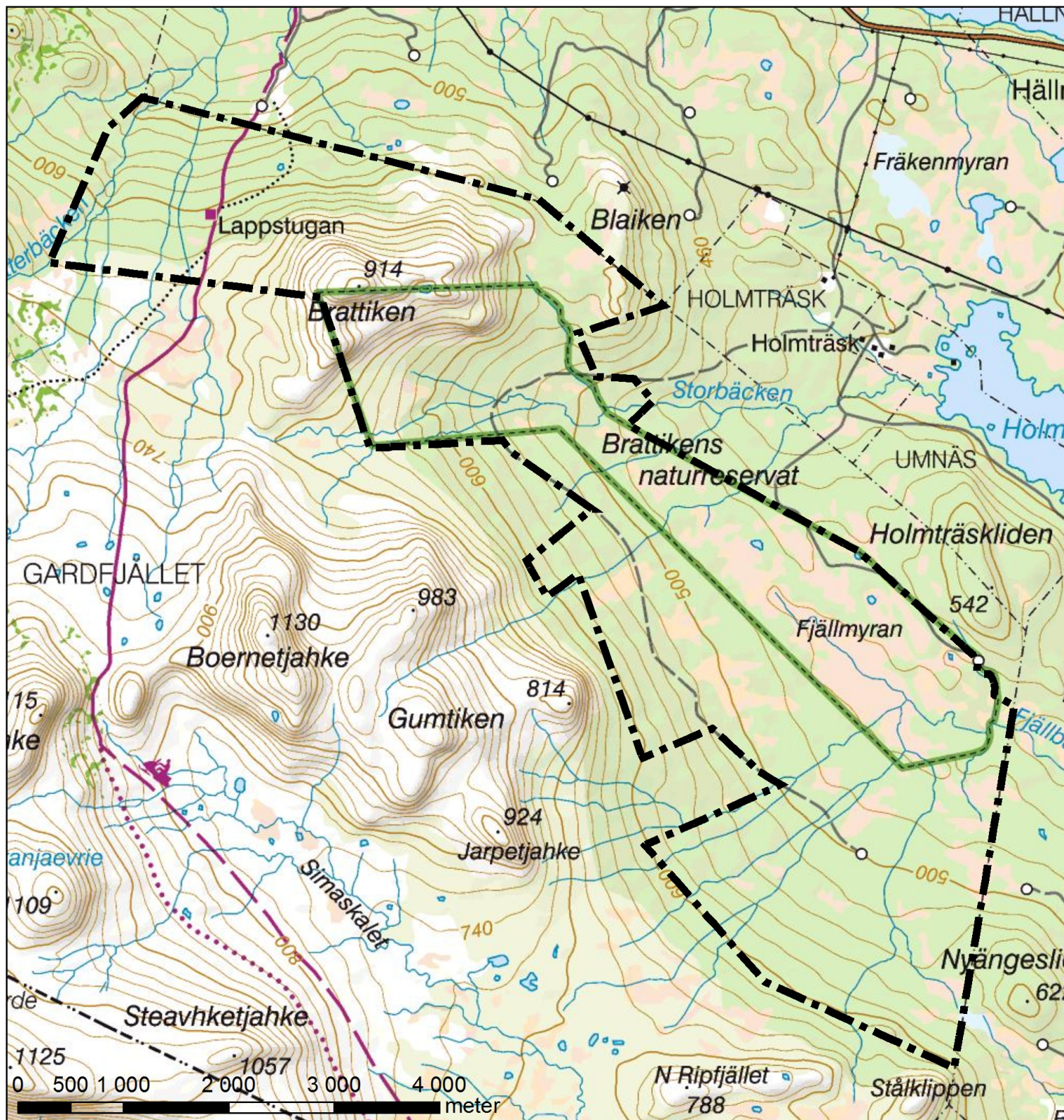
Statens Fastighetsverk, sfv@sfv.se

Storumans kommun, ks@storuman.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Vapstens sameby, info@vapstensameby.se

Västerbottens ornitologiska förening, vofstyrelsen@gmail.com

Naturreservat Brattiken

Storums kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 511-148-2017

Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut om naturreservat för Brattiken i Storumans kommun.

Skötselplan

2017-12-11

Diarienummer

511-148-2017

1(11)

SKÖTSELPLAN FÖR BRATTIKENS NATURRESERVAT I STORUMANS KOMMUN

Foto: Johan Falck, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med naturreservatet är att vårda och bevara områdets värdefulla naturmiljöer i form av urskogsartade skogar, våtmarker och fjällnaturtyper i ett sammanhängande naturlandskap med ostörd karaktär. Syftet är också att bevara biologisk mångfald knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet även tillgodose behovet av orörda naturområden för friluftsliv, forskning och naturstudier.

Områdets Natura 2000-habitat med sina naturligt förekommande arter ska bidra till gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-naturtyperna på biogeografisk nivå.

Syftet ska i huvudsak uppnås genom att naturmiljöerna utvecklas fritt. Sanering av främmande trädslag ska genomföras där det finns behov. Åtgärder vidtas för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

2. Prioriterade bevarandevärden

Ett stort sammanhängande naturlandskap med både fattiga och rika fjällnära gran- och björkskogar, ostörda myrkomplex och lågfjällsmiljöer.

3. Beskrivning av naturreservatet

3.1 Administrativa uppgifter

Namn	Brattiken
Dossiernummer	2402140
NVR-id	2001851
Natura 2000	Natura 2000-området Brattiken (SE0810355) ingår i sin helhet i reservatet
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	65 km NV Storuman, 5 km SV Umnäs
Ekokarta	24F2j, 24G0-2a-b
Mittkoordinat	542326, 7255523 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutscharta, bilaga 1.
Markägarkategori	Statens Fastighetsverk och Naturvårdsverket
Fastighet	Del av Gardfjället 1:1 (lantmäteriförrättning pågår)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	2497 hektar
Landareal	2495 hektar
Areal produktiv skog	1479 hektar

3.2 Naturtypsindelning

För hela reservatet presenteras naturtypsindelning enligt KNAS:

Naturtyp enligt KNAS ¹	Areal (ha)
Tallskog	6
Granskog	1146
Barrblandskog	158
Barrsumpskog	15
Lövblandad barrskog	244
Triviallövskog	30
Lövsumpskog	42
Fjällbjörkskog	294
Ungskog inklusive hyggen	42
Sumpskogsimpediment	10
Övriga skogsimpediment	68
Våtmark	283
Substratmark	1
Öppen mark i fjällen	117
Glest träd- och buskbevuxen mark i fjällen	28
Sjöar och vattendrag	2
Okarterat	12

¹Kontinuerlig naturtypkartering av skyddade områden (Metria).

För delarna som omfattas av Natura 2000-området Brattiken finns även en NNK-kartering:

Naturtyp enligt NNK ¹	Natura 2000-kod	Areal (ha)
Alpina vattendrag	3220	0,1
Mindre vattendrag	3260	1
Alpina rishedar	4060	20
Alpina videbuskmarker	4080	10
Alpina silikatgräsmarker	6150	5
Högörtsängar	6430	1
Svämängar	6450	0,5
Öppna mossar och kärr	7140	25
Aapamyrrar	7310	200
Silikatrasmarker	8110	2
Silikatrasbranter	8220	10
Taiga	9010	340
Fjällbjörkskog	9040	80
Näringsrik granskog	9050	80
Skogsbevuxen myr	91D0	5

¹ Natura-naturtypskartans naturtyper, kartering enligt Naturvårdsverket.

3.3 Beskrivning av reservatet

Läge och landskap

Brattiken ligger på södra sidan av Umeälvens dalgång ca 5 km sydväst om Umnäs. Området består av lågfjället Brattiken och dess skogsklädda sluttningar samt Gardfjällets nordostvända skogsklädda sluttningar. I reservatet ingår även Fjällmyran, ett stort myrkomplex norr om Gardfjället.

Gardfjällets sluttning är brant i de sydvästra delarna och flackar sedan ut ordentligt ned mot Fjällmyran. De brantare partierna har rörligt markvattnet med en del små källflöden. I de flackare delarna dominerar fuktig mark och myrmark med inslag av torrbackar.

Brattikens sluttningar är branta med småberg och bäckar, varav en med vattenfall och ravinkarakär i det övre loppet.

Geologi

Brattiken och reservatets västligaste delar består av gnejs och glimmerskiffer, området i övrigt av amfibolit och grönskiffer.

Skog

Skogen domineras av frisk högrötsgranskog i sent successionsstadium med inslag av björk. I sluttningarna är skogen produktiv och mycket välväxt med gott om riktigt grova träd. Tillgången på grova lågor och torrträd i alla stadier av nedbrytning är genomgående mycket god vilket ger skogen en utpräglad urskogskaraktär. De döda träden bär ofta kläckhål från insekter och ringar efter tretåig hackspett. Det är mycket gott om vedsvampar. Fältskiktet utgörs på många håll av en tät matta av stormhatt och torta. På flera håll förekommer ett påtagligt inslag av sälgar och trädformiga rönnar.

I de flackare partierna är skogen lågvuxen och klen. Här dominerar öppna myrar och granskog på fuktig till blöt mark av starr-fräkentyp med inslag av granskogsbeklädda torrbackar och slänter. Skogen är ställvis mycket tät och snårig medan andra partier är glesa och luckiga. De delarna skiljer sig från de övriga genom en mindre mängd död ved och avsevärt klenare dimensioner.

Merparten av området är opåverkad av sentida skogsbruk, förutom några gamla hyggen i sydöstra delen som är planterade med contorta. I vissa mindre partier finns tydliga spår efter dimensionsavverkning, men skogen har trots detta behållit sin naturskogskaraktär.

Våtmarker och vatten

Fjällmyran är långsträckt och till stor del sluttande, med en höjdskillnad på ca 50 meter. Större delen utgörs av soligena kärr med omväxlande fastmattekärr, mjukmattekärr, lösbotten, dråg och gölar. Mindre delar utgörs av strängblandmyr och nordlig mosse. Fjällmyran är upptagen som klass 2-objekt i våtmarksinventeringen (objektnummer 24G1B01)¹.

Längs Fjällmyran rinner Fjällbäcken (SE725536-150931 i Vatteninformationssystem för Sverige, VISS). Utmed bäcken finns fjällbjörkskog av högörttyp och breda stråk med högstarrkärr. Fjällbäcken bedöms endast ha måttlig ekologisk status på grund av ett vandringshinder nedströms reservatet. Utöver Fjällbäcken rinner flera mindre vattendrag genom reservatet, varav ett har måttligt ekologisk status på grund av vandringshinder nedströms reservatet (Storbäcken SE725878-150613) och övriga har god eller hög ekologisk status (SE725492-150703, SE725863-150288, SE725722-150480, SE726168-150107).

Kulturhistoria

Området har använts som renbetesland under lång tid. Johan Wilhelm Zetterstedt besteg Brattiken under sin resa genom Västerbotten år 1832 och i sin reseskildring² beskriver han ett sameviste som låg ungefär en halvmil ovanför Umeälvens strand mitt emot Forsmark. Vistet utgjordes av två kåtor, en stolpbod och en vret eller mjölkfålla byggd av upprättstående björkstockar. Vistet beboddes av Sjul Sjulsson och Jan Ohlsson med familj. Tillsammans hade de ca 180 renar i området.

Vistet verkar ha varit mer eller mindre permanent bebott under hela 1800-talet. År 1883 lät Jan Ohlssons sonson Nils Olofsson och hans hustru Anna Maja bygga en stuga på platsen. Den har fått namnet Lappstugan och beboddes av paret fram till 1916. Därefter har stugan varit obebodd, men den har alltid stått öppen och använts som nattlogi av jägare och vandrare.³

¹ Medd. 1993:1. *Våtmarker i Västerbottens län (Bilaga 1 B: Katalog över våtmarker, Storumans och Sorsele kommuner)*. Umeå: Länsstyrelsen Västerbotten.

² Zetterstedt, J. W. 1833. *Resa genom Umeå Lappmarker i Västerbottens Län*. I: Jacobsson, R. (red.) *Norrländska skrifter nr 4*. Umeå: Två förläggare bokförlag.

³ Grubbström, Siv. 2001. Storumanbyarnas webportal ekonomisk förening.
<http://www.storumanbyar.se/index.asp?pageid=21305> (Hämtad 2017-04-21)

Under 1970-talet renoverade Lantbruksnämnden stugan till oigenkännlighet. Den öppna spisen ersattes av en kamin, torvtaket ersattes med plåttak, fönster togs upp, de två slafarna blev fyra och timmerväggarna kläddes med räd träpanel både utvändigt och invändigt.⁴ Idag ägs Lappstugan av Naturvårdsverket.

Vid en inventering 1975 återfanns lämningar efter en renvall på en liten björkklädd kulle strax söder om stugan, men vid senare inventeringar har vallen inte kunnat återfinnas.⁴

En bit nedanför Lappstugan, omkring 500 meter åt nordost, ligger ett gammalt potatisland ("Pärlannbacken") som användes av Nils och Anna Maja.⁵

De tydligaste spåren efter samernas renskötsel är stubbar efter hänglavsbärande träd vilka fällts för att göra lavarna åtkomliga för renarna. Totalt sett har dock dessa avverkningar haft relativt liten påverkan på skogsekosystemet. Brattikens hänglavsskogar är fortfarande av stort intresse för rennäringen.

De flesta myrar med gräs- och starvegetation har varit viktiga slåttermarker. På avvittringskartan över Gardfjällsområdet⁶, upprättad åren 1899–1932, är slåttermyrarna blåmarkerade (se bilaga 3), bland annat stråken med högstarr längs Fjällbäcken. Området där reservatet nu ligger var Kronopark, dvs mark som inte avvittrats till enskilda markägare. Enligt avvittringshandlingar från 1914⁷ hade tre hemmansdelägare på Umnäs nr 1 rätt att nyttja Fjällmyran och övriga våtmarker inom reservatsgränsen för slåtter. Dessa var Ellen Olsson (benämnd *Umnäs Ad* på kartan), P. A. Stenvall (benämnd *Umnäs Ae* på kartan) och Johan Yngve Larsson (benämnd *Umnäs Ar* på kartan).

Friluftsliv

Reservatet nås enklast via någon av lederna som passerar området. Den statliga sommar- och vinterleden mellan Forsmark och Matsdal passerar genom reservatets västra del och vidare upp på Gardfjället. Lappstugan, som ligger utmed leden, fungerar som rastskydd och står alltid öppen. I stugan finns köksutrustning och ved. En skoterled från Umnäs passerar över

⁴ Riksantikvarieämbetet. 2005. *Fornsök*.

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?objektid=10015201670001&tab=3>
(Hämtad 2017-05-22)

⁵ Riksantikvarieämbetet. 2008. *Fornsök*.

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?objektid=12000000022946&tab=3>
(Hämtad 2017-05-22)

⁶ Sammandragskarta över avvittringen i övre delen av Stensele socken, Knut Köhler e. avvittringslantmätare. Jägmästarens i Stensele revir (1897–1915) arkiv. Hämtad via Lantmäteriets digitala tjänst *Historiska Kartor*, <https://etjanster.lantmateriet.se/historiskakartor> (2017-11-02).

⁷ *Förslag till ägobyte samt skattläggning jämte likvider för hemmanet Umnäs nr 1 uti Stensele socken av Västerbottens läns Lappmark; upprättade vid avvittring år 1913–1915 och innehållande 133 skrivna sidor*. Hämtad via Lantmäteriets digitala tjänst *Historiska Kartor*, <https://etjanster.lantmateriet.se/historiskakartor> (2017-11-02).

Fjällmyran och vidare upp mot Gardfjället, där den ansluter till den statliga leden.

Från den statliga leden kan den som vill vika av mot lågfjället Brattiken, vars topp (914 m ö h) bjuder på en vacker utsikt i alla fyra vädersträck. Zetterstedt beskrev utsikten från Brattikens topp i sin reseskildring²:

Från detta fjell kan man öfverse många af de öfriga med deras sällsamma gestalter, den ena uppstigande högre bakom den andra, alla med snötoppar. På *Brattiksfjellet* kan man således räkna *Ripfjellet*, egentliga *Gardfjället*, *Haukafjället*, *Stålfjellet*, de höga *Klippfjellen*, och långt i söder *Grönfjellet*. Från *Brattiksfjellet* ser man endast de 2:ne byarne *Umenäs* och *Forsmark*, och ganska otydligt, ehuru de icke äro på långt avstånd belägna.

Det går även att ta sig in i området från väg E12 över bron vid Forsmark mot Hällnäs, via den skogsbilväg som går mellan Brattikens sydostbranter och Fjällmyran i nordost-sydvästlig riktning.

Naturvårdsarter

Brattikens naturskogar utgör lämpliga livsmiljöer för många hotade och sällsynta arter, bland annat ett stort antal rödlistade svampar, lavar och mossor (se bilaga 3).

4. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i fyra skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området (bilaga 1). För skötselområdena redovisas bevarandemål och skötselåtgärder. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när bevarandemålen är uppnådda.

För samtliga skötselområden gäller att främmande arter ska tas bort om behov uppstår, t.ex. om främmande trädslag sprider sig innanför reservatsgränsen.

4.1 Skötselområde 1: skog med fri utveckling (ca 2000 ha)

Skötselområdet omfattar all skog inom reservatet (9010 taiga, 9040 fjällbjörkskog och 9050 näringsrik granskog). Skogarna är endast i mycket liten utsträckning påverkade av mänskliga aktiviteter och bedöms befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Skötselområdet ska innehålla betydande mängder nyckelelement såsom gamla, döda och döende träd samt vara präglad av naturliga strukturer såsom skiktning, luckighet och åldersspridning. Det ska finnas rikliga mängder död ved i olika former och nedbrytningsstadier som utgör gynnsamma miljöer för arter knutna till dessa substrat. Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, översvämning, insekters och

svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Typiska naturskogsarter ska förekomma. Arealen naturskog ska inte minska.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4.2 Skötselområde 2: skog med restaureringsbehov (35 ha)

Skötselområdet utgörs av contortaplanteringar. När contortatallen är borta ska området inkluderas i skötselområde 1.

Bevarandemål

Skötselområdet utgörs på lång sikt av naturskog med enbart inhemska trädslag (se skötselområde 1). Arealen naturskog ska vara ca 35 hektar.

Skötselåtgärder

All contortatall och andra främmande trädslag ska elimineras. Efter avverkning ska området helt saneras från eventuell contortaföryngring och får därefter utvecklas fritt med spontan återväxt av inhemska arter.

4.3 Skötselområde 3: fjällmiljöer med fri utveckling (ca 140 ha)

Skötselområdet omfattar alla hed- och ängsmiljöer (alpina rishedar, alpina videbuskmarker, alpina silikatgräsmarker och högoränsängar) samt rasmarker och branter. Högoränsängarna och buskmarkerna förekommer främst på frodiga marker som är översilade med vatten eller påverkade av återkommande översvämningar. Vegetationen på hedarna och silikatgräsmarkerna är påverkad av långvarigt renbete. Naturtyperna bedöms befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Populationerna hos de typiska arterna i naturtyperna ska vara stabila. Hydrologin är opåverkad och regelbundna översvämningar och översilning med näringsrikt vatten ska förekomma som en förutsättning för att de rikare videbuskmarkerna och högoränsängarna bibehålls. Genomsilning från smältande snölegor och kalla källor ska fortgå som en förutsättning för att silikatgräsmarkerna bibehålls. Etablering av träd ska inte förekomma i någon betydande utsträckning. Arealen lågfjällsmiljöer ska inte minska.

Åtgärder

Inga åtgärder.

4.4 Skötselområde 4: våtmarker med fri utveckling (ca 340 ha)

Skötselområdet omfattar samtliga våtmarker inom reservatet, både öppna och trädbevuxna. Våtmarkerna har en naturlig hydrologi och bedöms befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Skötselområdet ska utvecklas fritt och präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer med de strukturer, vegetationstyper och artsamhällen som hör till dessa naturmiljöer. De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. I våtmarkerna och maderna ska det finnas en naturlig vattenregim som ansluter till vattendragen. I området ska också finnas olika naturligt förekommande vegetationstyper. Diken som har en påtagligt avvattande effekt på områdets naturtyper får ej förekomma inom skötselområdet. I de trädbevuxna partierna ska det finnas måttliga mängder torr död ved och arter knutna till detta substrat. Arealen våtmarker ska inte minska.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4.5 Skötselområde 5: vattendrag med fri utveckling

Skötselområdet omfattar reservatets vattendrag med intilliggande miljöer. Både vattnet och de omgivande miljöerna bedöms befinna sig i gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Vattendynamiken ska vara naturlig och det ska finnas livsmiljöer för de naturligt förekommande arterna. I området ska inte förekomma gödsling, kalkning, dikning eller inplantering av för naturtypen främmande arter. Vandringsvägarna ska vara fria såväl i den specifika naturtypen som i de anslutande vattensystemen. Vattenkvaliteten ska vara god och normalt näringsfattig i de övre delarna och mer näringsrik i de nedre. Typiska arter för habitatet ska inte minska påtagligt.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

5. Mål och åtgärder för friluftslivet

Tillgängligheten till reservatet är relativt god, både via skoterleder/sommarleder och via skogsbilväg.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.

Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatet inför, under och efter besök i området, både via en informationsskylt på plats samt via internet eller andra tekniska lösningar.

Områdets skylt ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Åtgärder för friluftslivet

En informationsskylt ska sättas upp och underhållas vid reservatsgränsen där den statliga leden från Forsmark passerar reservatsgränsen (se bilaga 2). Det ska på skylten finnas en karta över reservatet, en lägesbeskrivning av skyltens plats i förhållande till reservatet samt en kort beskrivning av naturmiljöerna och föreskrifter för allmänheten. Mindre informationsskyltar kan vid behov sättas upp där vägar eller leder passerar reservatsgränsen. Skyltar med inaktuell information ska tas bort eller bytas ut.

Information om Brattikens naturreservat på Länsstyrelsens webb och via andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

Leden mellan Forsmark och Matsdal, inklusive Lappstugan, underhålls inom ramen för förvaltningen av statliga leder.

6. Övriga anläggningar

Skoterleden mellan Umnäs och Gardfjället underhålls inte av Länsstyrelsen.

7. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

8. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Gränsmarkering	Reservatsgränsen	1
Montering av informationsskylt	Se bilaga 2	1
Avveckling av främmande trädslag	Skötselområde 2	1

¹Siffran anger prioriteringsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

10. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

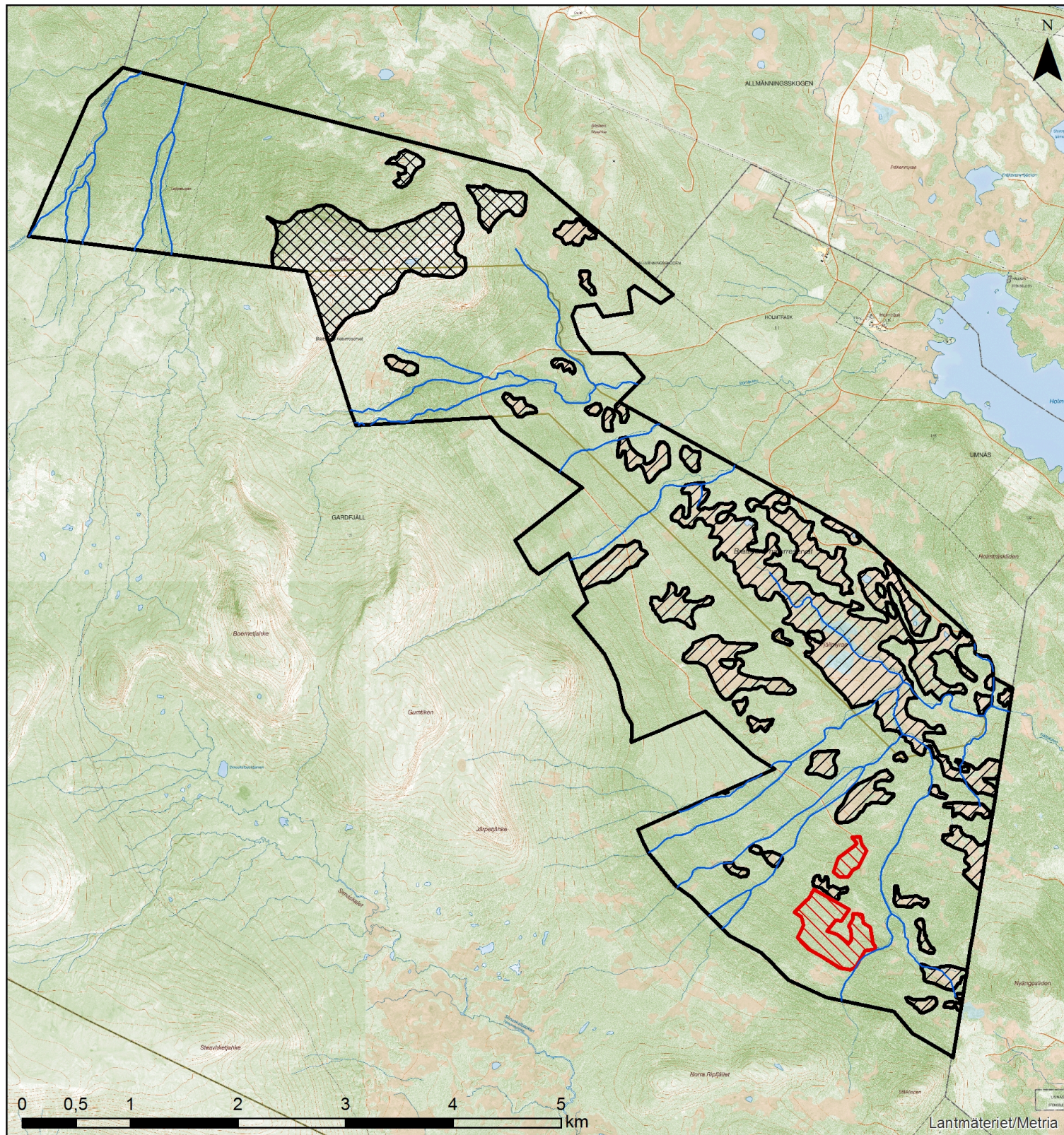
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

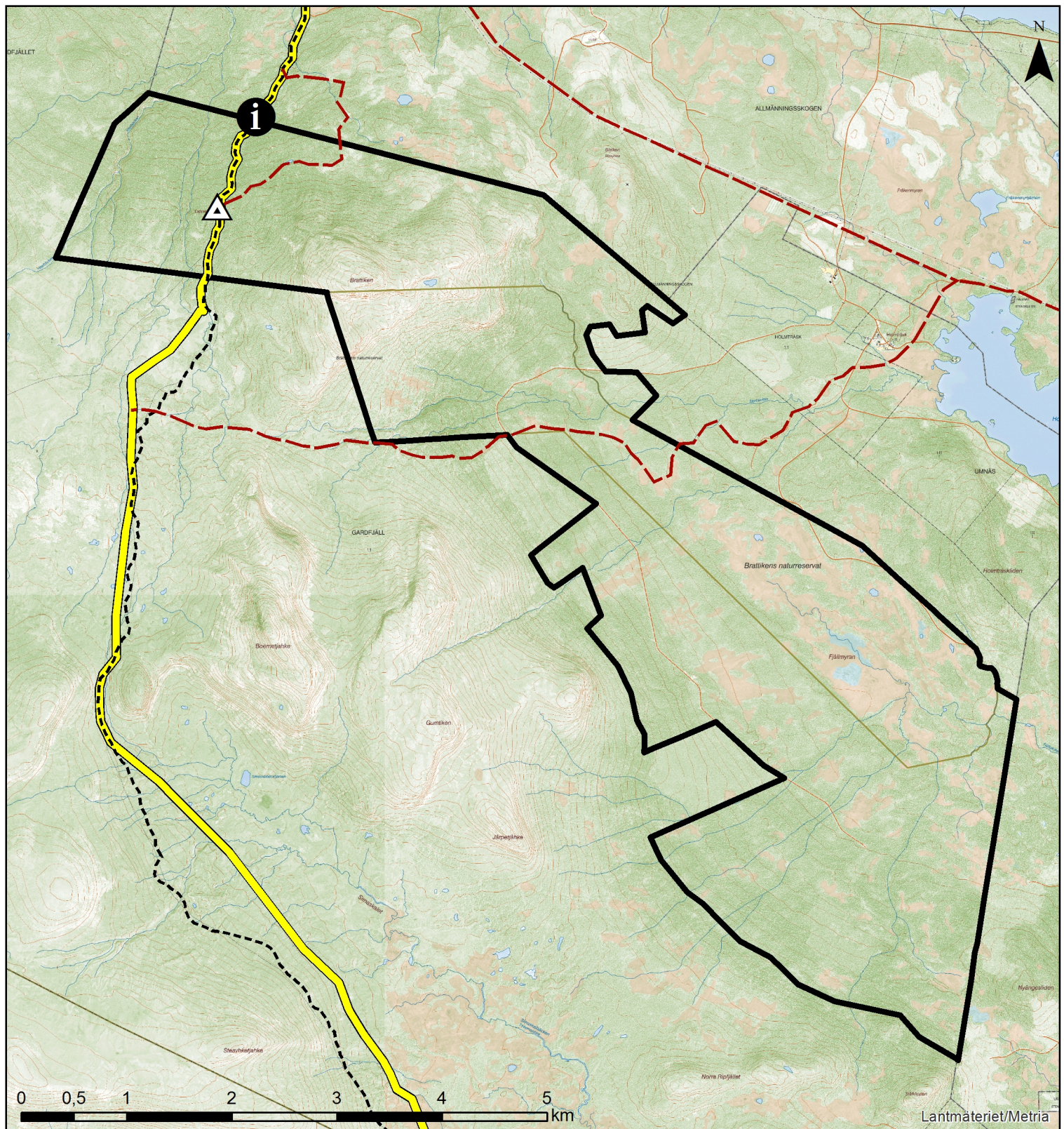
1. Karta över skötselområden
2. Karta över anläggningar
3. Georefererad sammandragskarta över avvittringen i reservatsområdet (upprättad 1899-1932), med den nya reservatsgränsen utritad
4. Lista över funna naturvårdsarter

Bilaga 1 till Skötselplan för Brattikens naturreservat i Storums kommun, dnr: 511-148-2017.

Skötselområden

	1. Skog med fri utveckling		3. Fjällmiljöer med fri utveckling		5. Vattendrag med fri utveckling
	2. Skog med restaureringsbehov		4. Våtmarker med fri utveckling		

Bilaga 2 till Skötselplan för Brattikens naturreservat i Storums kommun, dnr: 511-148-2017.

Anläggningar i Brattikens naturreservat

- Statlig sommarled
- Övrig skoterled (förvaltas ej av Länsstyrelsen)
- Statlig vinterled
- △ Rastskydd "Lappstugan"

i Informationsskylt

Bilaga 3 till Skötselplan
för Brattikens naturreservat
i Storumans kommun

Georefererad sammandragskarta
(1899-1932) över avvittringen i
sydöstra delen av
reservatsområdet, med nya
reservatsgränsen utritad (streckad
svart linje). De blåmarkerade
våtmarkerna har nyttjats för
slätter.

Gumtiken

0 0,25 0,5 1 1,5 2 km

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 4 till skötselplan för Bratt-
tikens naturreservat i Storumans
kommun.

Artlista

Datum
2017-12-11

Ärendebeteckning
511-148-2017

1(3)

Naturvårdsarter i Bratttikens naturreservat

Bland annat följande naturvårdsarter har noterats vid översiktlig inventering. Naturvårdsarter definieras enligt ArtDatabanken som fridlysta arter, nyckelarter, rödlistade arter, ansvarsarter, typiska arter och signalarter. Den här är ingen komplett artlista utan endast ett urval av funna arter som Länsstyrelsen anser vara intressanta ur naturvårdssynpunkt.

Hotkategorier presenteras enligt Artdatabankens rödlista 2015. CR=Akutt hotad, EN=Starkt hotad, VU=Sårbar, NT=Nära hotad, LC=Livskraftig, DD=Kunskapsbrist.

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Blodticka	<i>Meruliopsis taxicola</i>	LC
2.	Doftskinn	<i>Cystostereum murrayi</i>	NT
3.	Fläckporing	<i>Antrodia albobrunnea</i>	VU
4.	Gammel-	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT
5.	Granticka	<i>Phellinus chrysoloma</i>	NT
6.	Grantickeporing	<i>Skeletocutis chrysella</i>	VU
7.	Gräddticka	<i>Perenniporia subacida</i>	VU
8.	Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
9.	Kötticka	<i>Leptoporus mollis</i>	NT
10.	Harticka	<i>Onnia leporina</i>	NT
11.	Ostticka	<i>Skeletocutis odora</i>	VU
12.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
13.	Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	VU
14.	Tajgaskinn	<i>Laurilia sulcata</i>	VU
15.	Tickmussling	<i>Antrodia heteromorpha</i>	LC
16.	Trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	LC
17.	Ullticka	<i>Phellinus ferrogineofuscus</i>	NT
18.	Ulltickeporing	<i>Skeletocutis brevispora</i>	VU
19.	Violmussling	<i>Trichaptum laricinum</i>	NT

Lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
20.	Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT
21.	Bårdlav	<i>Nephroma parile</i>	LC

22.	Gammelgranslav	<i>Lecanactis abietina</i>	LC
23.	Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT
24.	Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT
25.	Liten aspgelélav	<i>Collema curtisporum</i>	VU
26.	Luddlav	<i>Nephroma resupinatum</i>	LC
27.	Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
28.	Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	NT
29.	Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>	LC
30.	Vitmossav	<i>Icmadophila ericetorum</i>	LC

Mossor

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
31.	Björnvitmossa	<i>Sphagnum lindbergii</i>	LC
32.	Blek skedmossa	<i>Straminergon stramineum</i>	LC
33.	Brun glansvitmossa	<i>Sphagnum subfulvum</i>	LC
34.	Guldspärrmossa	<i>Campylium stellatum</i>	LC
35.	Gyllenmossa	<i>Tomentypnum nitens</i>	LC
36.	Knoppvitmossa	<i>Sphagnum teres</i>	LC
37.	Korvskorpionmossa	<i>Scorpidium scorpioides</i>	LC
38.	Krokvitmossa	<i>Sphagnum subsecundum</i>	LC
39.	Källpraktmossa	<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	LC
40.	Kärrtumpetmossa	<i>Tayloria lingulata</i>	LC
41.	Liten hornflikmossa	<i>Lophozia ascendens</i>	VU
42.	Myruddmossa	<i>Cinclidium stygium</i>	LC
43.	Mässingmossa	<i>Loeskypnum badium</i>	LC
44.	Purpurskapania	<i>Loeskypnum badium</i>	LC
45.	Purpurvitmossa	<i>Sphagnum warnstorffii</i>	LC
46.	Rostvitmossa	<i>Sphagnum fuscum</i>	LC
47.	Späd skorpionmossa	<i>Scorpidium cossoni</i>	LC
48.	Terpentinmossa	<i>Geocalyx graveolens</i>	LC
49.	Vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT

Kärlväxter

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
50.	Björnbrodd	<i>Tofieldia pusilla</i>	LC
51.	Dvärghäxört	<i>Circaea alpina</i>	LC

52.	Dvärglummer	<i>Selaginella selaginoides</i>	LC
53.	Kärrfibbla	<i>Crepis paludosa</i>	LC
54.	Nordisk stormhatt	<i>Aconitum lycoctonum</i> <i>subsp. septentrionale</i>	LC
55.	Torta	<i>Lactuca alpina</i>	LC
56.	Ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	LC
57.	Ögonpyrola	<i>Moneses uniflora</i>	LC

Fåglar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
58.	Järpe	<i>Tetrastes bonasia</i>	LC
59.	Lavskrika	<i>Perisoreus infaustus</i>	LC
60.	Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	LC

Insekter

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
61.	Bronshjon	<i>Callidium coriaceum</i>	LC

Hur man överklagar till Regeringen

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Regeringen, men klagan ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen (511-148-2017),
- redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras,
- underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas in eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 UMEÅ

eller via e-post till vasterbotten@lansstyrelsen.se.

Länsstyrelsen måste ha fått brevet senast **den 15 januari 2018**, annars kan överklagandet inte tas upp.